

Decizia nr. 205 din 07.02.2019

privind sancționarea cu somație publică a S.C. PRO TV S.R.L.
București, Bd. Pache Protopopescu nr. 105, parter, camera 101,
sector 2 CUI: 2835636
Fax: 031 82 50 413

- pentru postul de televiziune PRO X
București, Bd. Pache Protopopescu nr. 109, sector 2

Întrunit în ședință publică în ziua de 7 februarie 2019, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat și a dezbătut raportul de monitorizare întocmit în baza sesizării înregistrate sub nr. 9036/01.10.2018, cu privire la două episoade din serialul „1000 de întâmplări mortale”, difuzat de postul PRO X în data de 29.09.2018

Postul de televiziune PRO X aparține radiodifuzorului S.C. PRO TV S.R.L. (licența audiovizuală nr. S-TV 46.10/12.06.2003 și decizia de autorizare nr. 512.1-10/03.04.2007).

În urma analizării rapoartului de monitorizare, a vizionării înregistrărilor și a dezbaterilor, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul S.C. PRO TV S.R.L. a încălcat prevederile art. 39 alin. (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit dispozițiilor invocate, difuzarea în serviciile de televiziune și de radiodifuziune a programelor care pot afecta dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor se poate face numai dacă, prin alegerea intervalului orar de difuzare, prin codare sau ca efect al altor sisteme de acces condiționat, se asigură faptul că minorii din zona de transmisie, în situații normale, nu pot auzi sau vedea emisiunile respective.

În fapt, postul de televiziune **PRO X** a difuzat, în data de **29.09.2018**, în intervalul orar **22:00 – 23:00**, două episoade ale serialului **1000 de întâmplări mortale (1000 ways to die - SUA, 2008)**. La începutul episodelor monitorizate, a fost menționat, scris și verbal: **Acest program este interzis copiilor sub 15 ani. Genul programului: DOCUMENTAR. Programul conține scene de violență fizică, psihică sau de limbaj. Emisiunea a fost însoțită de marcajul 15.**

Conform *Wikipedia* (varianta în limba română): **1000 de întâmplări mortale este un serial documentar fictiv, care prezintă diferite modalități ce pot cauza decesul unei persoane. Episoadele sunt inspirate din mituri urbane, studii științifice și întâmplări reale. 1000 de întâmplări mortale folosește liber licențe artistice pentru a înfrumuseța sau schimba circumstanțele în care evenimentele s-au petrecut în realitate, pentru a oferi o experiență mai bună telespectatorilor. Spectacolul este completat de un narator ce folosește umorul negru în relatarea întâmplărilor, diferite animații generate pe calculator, pentru a explica amănunțit cauzele morții și interviuri cu diverși experți, precum medici, chimiști, fizicieni, pirotehniști.**

I. Primul episod, difuzat în intervalul orar 22:00 – 22:28

La începutul episodului, s-au prezentat pe scurt, de vocea din off, șapte cazuri de deces, ce au fost detaliate ulterior în cadrul acestuia. Episodul a avut subtitrare în limba română.

Apoi, s-a titrat pe ecran următorul avertisment: ***Poveștile din această emisiune se bazează pe morți reale și sunt foarte violente. Numele au fost schimbate, pentru a proteja identitățile decedaților. Nu încercați ce vedeți aici. Veți muri!*** Acest avertisment a fost afișat pe ecran și în limba engleză, fiind redat de vocea din off, tot în aceeași limbă.

1. În primul caz este prezentat un administrator (Dave) care *spionează fetele drăguțe din clădire*, folosind o cameră flexibilă, ce era introdusă în mai multe găuri făcute de acesta în pereții comuni ai apartamentelor. În timp ce Dave, urcat pe o scară, urmărea, prin unul dintre orificiile create în tavan, o femeie care se afla în cadă, peretele s-a prăbușit și a căzut peste acesta, provocându-i moartea. **În momentul impactului, capul bărbatului a fost secționat, fiind împrăștiat pe jos bucăți de scalp și stropi de sânge.** Această ultimă secvență a fost reluată.

Voce din off: (...) *În timp, Dave a făcut mai multe găuri în podeaua băii, pentru a avea mai multe unghiuri.*

Dave: *E timpul pentru baie! Fă-te frumoasă pentru mine.*

Mark Ejnes: *Găurirea tavanului a permis apei din baie să intre în structura de lemn. Apa duce la putrezire, făcând ca lemnul să fie atacat de ciuperci. Ciupercile mănâncă din celuloză, care dă forță lemnului. În cele din urmă, greutatea căzii și a fetei au făcut ca structura să cadă.*

Voce din off: *Dave era un pervers căruia îi plăcea să se uite. Se credea deștept, până când i-a fost spart capul și creierul i s-a împrăștiat. I s-a stins lumina de tot. (...)*

2. În lipsa proprietarilor, doi tineri escaladează un gard și intră în piscină, fără acordul acestora. Unul dintre tineri, Dennis, întinde o bucată de celofan pe o scândură din lemn, la marginea piscinei, pe care o umezește cu apă pentru a crea aderență. Apoi, bărbatul își ia avânt și se aruncă pe burtă, alunecând pe această suprafață până în piscină. **Din cauza cuiului aflat în placaj, ce îi pătrunde în abdomen în momentul alunecării, bărbatul moare. Sunt vizibile, în prim-plan, urme de sânge și bucăți de intestin rămase pe celofan. Ulterior, tânărul este prezentat în apă, în timp ce sângerează.** Femeia care îl însoțește începe să țipe.

Sel. 3 (rep. 04.49-05.57, sel. 29-22) Voce din off: (...) *Căderea lui Dennis prinde viteză pe bucata de plastic. Toboganul i-a adus moartea. Să vedem de ce. Denis n-a văzut cuiul lung din mijlocul placajului.*

Jason Romero (EMT): ***Cuiul i-a pătruns în abdomen, provocând eviscerarea. Măruntaiele au ieșit. Șase metri de intestin subțire, 1,5 metri de intestin gros. A pierdut mult sânge, a intrat în șoc și a murit.***

Voce din off: *Soarele apune după altă moarte nefericită. Să ne luăm adio de la alt prost. Măruntaie plăcute, Dennis! (...)*

3. Trei foști *luptători* în războiul din Vietnam, în timp ce consumă alcool și joacă *ruleta rusească*, își îndreaptă fiecare, pe rând, pistolul către tâmplă și apasă pe trăgaci, fără ca arma să se descarce. După acest moment, cei trei bărbați încep să râdă. Apoi, se ridică de la masă și încep să bată puternic din picioare pe podea. Din cauza acestor

lovituri se declanșează explozia unei mine ce se afla sub locuința acestora, din timpul războiului din Vietnam. **În urma exploziei produse, capul împrôscat cu sânge al unuia dintre bărbați (vizibil în prim-plan) este aruncat pe pământ, în afara clădirii. Aceste ultime imagini au fost redifuzate.**

După zece ani, își petreceau timpul amețindu-se și certându-se pe cel mai bun afrodisiac.

Bărbat 1: **Dacă vrei să fii bărbat adevărat, iei iarbă de capră excitată.**

Voce din off: *Și jucând ruleta rusească. Primul bărbat își duce pistolul la tâmplă și apasă pe trăgaci, însă arma nu se descarcă. Pe ecran s-a titrat: **IDIOT ALERT!!! Atenție! Chiar și armele neîncărcate te pot ucide.** Cei trei bărbați încep să râdă.*

Bărbat 1: **Ca să îți mulțumești soția furioasă îți trebuie ulei de șopârlă.** Al doilea bărbat își duce pistolul la tâmplă și apasă pe trăgaci, însă arma nu se descarcă. Cei trei bărbați încep să râdă.

Bărbat 2: **Nu, supă de penis de tigru. E mai bună decât filmele porno.**

Bărbat 3: **Sunteți țărani ignoranți! Cornul de rinocer negru te face Warren Beatty.** Al treilea bărbat își duce pistolul la tâmplă și apasă pe trăgaci, însă arma nu se descarcă. Cei trei bărbați încep să râdă.

Voce din off: *Foștii războinici se simțeau invincibili. Dar, uneori îți sună ceasul în moduri neașteptate. Pentru cei trei, a fost ceva legat de numărul 35.000. Atâtea mine neexplodate se găsesc în Vietnam. Fără știrea lor, o rămășiță din război se afla chiar sub coliba lor. A fost nevoie de bătăile lor din picioare pentru a o declanșa.*

Cody Hix: *O mină poate să explodeze după ce stă în pământ decenii. Când un om calcă pe mină, transmite un semnal electric și explodează. (...)*

I. Al doilea episod, difuzat în intervalul orar 22:29 – 23:00

La începutul episodului, s-au prezentat pe scurt, de vocea din off, șapte cazuri de deces, ce au fost detaliate ulterior în cadrul acestuia. Episodul a avut subtitrare în limba română.

Apoi, s-a titrat pe ecran următorul avertisment: **Atenție! Incidentele prezentate sunt reale și foarte dure. Numele au fost schimbate, pentru a proteja identitatea decedaților. Nu încercați niciuna dintre acțiunile prezentate. Veți muri!** Acest avertisment a fost afișat pe ecran și în limba engleză, fiind redat de vocea din off, tot în aceeași limbă (rep. 30.15, sel. 29-22)

1. Dave, din dorința de a arăta precum un culturist, îl roagă pe prietenul său, Johnny să îi facă o operație de liposucție în garaj. Dave folosește un spray pentru anestezie și ingerează multe analgezice. **Johnny îi face acestuia o incizie la nivelul abdomenului și introduce tubul unui aspirator industrial. Apoi, se poate observa sângele ce curge prin furtunul transparent, în timp ce aspiratorul este pornit. La un moment dat, din rana deschisă, plină de sânge, aspiratorul extrage intestinele lui Dave. În final, Dave este prezentat pe masă, nemișcat, plin de sânge la nivelul abdomenului.**

Voce din off: (...) *Cu mai puțin de jumătate de creier la un loc, ei au găsit un plan stupid. Pentru anestezie, au folosit un spray.*

Dave: *Mi-au amorțit mâinile.*

Voce din off: *Și un pumn de analgezice. Pentru a scoate grăsimea, un aspirator de garaj.*

Johnny: *Ești sigur că vrei să fac asta?*

Dave: *Fă-o!*

Voce din off: *Dr. Johnny a făcut o incizie grosolană, a introdus un tub și mai grosolan în stomacul lui Dave și a pornit aspiratorul.*

Johnny: *Funcționează. Nu mișca! Scoate grăsime!*

Voce din off: *Aspiratorul lui Dave putea trage 6 metri cubi de aer pe minut. Un aspirator normal atinge maxim 1,1 metri cubi. Un motor obișnuit pentru liposucție poate extrage doar 0,08 metri cubi pe minut.*

Johnny: *Nu știu.*

Dave: *Ai grijă să fie egal!*

Johnny: *Nu e bine.*

Dave: *Ai grijă să fie egal!*

Johnny: *E egal.*

Voce din off: *Timp de un minut, planul lor părea să meargă.*

Dave: *Doamne!*

Johnny: *Nu mișca!*

Voce din off: *Apoi, totul s-a dus de râpă. Johnny a prins din greșeală un intestin al lui Dave și a început să-l ucidă pe prietenul lui idiot.*

Dave: *Oprește-!!*

Voce din off: *Înainte să oprească aspiratorul, Johnny trăsese destul din intestinalele lui Dave pentru a-l transforma dintr-un grăsan într-un mort.*

Dr Julie Edween: *O criosondă e un instrument proiectat să intre sub piele, pentru a extrage celule de grăsime. În cazul acesta, a folosit un furtun de aspirator industrial care a străpuns pielea, stratul de grăsime, mușchi și cavitatea abdominală, aspirând intestinalele, ceea ce a dus la hemoragie, șoc și deces.*

Voce din off: *Nu e greu de înțeles că a-ți face o operație de liposucție în propriul garaj nu e o idee foarte bună. Dave nu a avut mult creier, dar sigur l-a ținut stomacul...*

2. În timp ce urina în fluviul Amazon, un pește, candiru, se înfinge în uretra lui Jeff. Acesta începe să țipe de durere și smulge peștele din uretră. Din cauza sângelui scurs în apă, un banc de pești piranha l-a atacat pe Jeff și i-a devorat trupul. La suprafața apei, s-a putut observa un schelet uman.

Voce din off: *(...) Înotul te face uneori să te ușurezi. Azi, Jeff va afla că Amazonul e plin de creaturi și mai rele decât el.*

Jeff: *Fir-ar să fie!*

Voce din off: *Salută-l pe "candiru", domnul Cuzo.*

Jules Sylvester: *Candiru este un pește micuț, de lățimea unui pix. E atras de urină și fecale. Peștele urcă foarte repede, desface înotătoarea pectorală și se blochează acolo. E foarte ascuțit. E ca un cârlig triplu. E un pește rău.*

Voce din off: *Cu un candiru înfipt în uretra lui, Jeff cunoștea cea mai groaznică durere imaginabilă. El avea două opțiuni: să-l lase acolo și să riște o amputare. Sau să-l scoată și să rupă interiorul membranei. Jeff și-a făcut curaj și l-a smuls. Știi că ai o zi proastă când un penis rupt nu e cel mai rău lucru care ți se întâmplă. Sângele care s-a scurs din "micul Jeff" a atras un banc de piranha, care au început să-l mănânce de viu. Jeff a venit să caute aur, dar un pește micuț i-a urcat pe penis, apa galbenă s-a înroșit, și, până să își dea seama, Jeff a murit.*

3. Un proctolog, Batera, operează o femeie, Mocki, care nu a fost informată cu privire la faptul că nu are voie să consume alimente cu 12 ore înainte de intervenția medicală. **În timpul operației, Batera folosește un aparat de cauterizare cu care atinge, în mod repetat, fundul femeii. Din cauza gazelor eliberate în momentul flatulenței și a utilizării aparatului de cauterizare, se produc flăcări, care au pătruns pe traheea doctorului și i-au ars plămâni, provocându-i decesul. Bărbatul a suferit arsuri vizibile la nivelul cavității bucale și s-a prăbușit pe podea.**

Voce din off: (...) *A doua zi dimineață, dr. Batera era gata să-și facă magia.*

Dr. Dale Prokupek: *Un aparat de cauterizare e folosit în sala de operație pentru a tăia pielea sau alt țesut. În locul unui bisturiu, care produce sângerare, cu cauterizatorul putem tăia fără hemoragie.*

Voce din off: *Dar chiar atunci, fundul lui Mocki a eliberat ceva gaze. Se pare că proctologul a uitat să-i spună pacientei să țină post 12 ore înainte de operație. Iar cârnatul cu chili din seara anterioară începuse să mormăie.*

Voce din off: *Batera s-a afundat în norșorul de gaz și a continuat treaba.*

Batera: *Asta e. Exact la țintă...*

Voce din off: *Dar chiar înainte de ultima sigilare, țeava de eșapament a lui Mocki s-a scăpat iar. Iar dr. Batera a fost asasinat.*

Dr. Dale Prokupek: *Gazul din colon e alcătuit din metan, hidrogen și oxigen. Metanul și hidrogenul sunt foarte inflamabile. Orice instrument care creează scântei și intră în contact cu gazul poate produce flăcări. În situația asta, chiar în timp ce doctorul a inspirat, fundul pacientului a "expirat". Flacăra i-a intrat pe trahee și i-a ars plămâni.*

Voce din off: *Când vine vorba de medici proctologi, dr. Batera se credea cel mai tare. Până când o pacientă i-a detonat o bombă în față.*

În cadrul celor două episoade, fiecare caz de deces prezentat a fost însoțit și de imagini realizate prin animație grafică, ce conțin simulări video/grafice privind transformările ce au loc în organismul uman în urma producerii accidentelor prezentate ca fiind letale. Aceste imagini au fost însoțite de explicații științifice oferite de specialiști în domeniul respectiv, cu referire la modul de producere al evenimentelor și efectele acestora.

După analizarea raportului de monitorizare, membrii Consiliului au constatat că acestea au fost difuzate cu încălcarea prevederilor art. 39 alin. (2) din Legea audiovizualului, potrivit cărora difuzarea programelor care pot afecta dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor se poate face numai dacă, prin alegerea intervalului orar de difuzare, prin codare sau ca efect al altor sisteme de acces condiționat, se asigură faptul că minorii din zona de transmisie, în situații normale, nu pot auzi sau vedea astfel de emisiuni.

Astfel, în cadrul celor două episoade din serialul „1000 de întâmplări mortale” s-au prezentat 14 cazuri de decese survenite din următoarele cauze:

- decapitare; abdomen eviscerat; arsuri ale organelor interne prin ingerarea chimicalelor; fractură a gâtului; hemoragie masivă; leziuni ale măduvei spinării; arsuri ale plămânilor sau extragerea acestora din trup; stop cardiac; devorarea trupului de către un banc de pești piranha.

Pentru a exemplifica aceste evenimente, pe parcursul difuzării episoadelor, s-au difuzat diferite imagini cu:

- bucați de scalp; părți ale intestinului întinse pe jos; capete însângerate și desprinse de trup; sânge care se prelinge sau țâșnește din diferite părți ale trupului; răni deschise; schelet uman; arsuri și sânge la nivelul cavității bucale; incizii; lovituri ale corpului cu diferite obiecte; explozii; metode de tortură.

Prin urmare, radiodifuzorul nu a ținut cont de genul filmului, de conținutul violent al acestuia, mai ales că acesta s-a difuzat cu începere de la ora 22.00, astfel încât minorii care l-au vizionat să nu considere că un astfel de conținut reprezintă un model de educație în dezvoltarea lor.

Mai mult, deși filmul a avut un conținut ca cel exemplificat mai sus, de natură a prejudicia minorii, radiodifuzorul a încadrat-o cu semnul de avertizare 15, fără a preciza însă motivele restricționării, ceea ce ar fi permis publicului, inclusiv părinților minorilor, să poată opta în cunoștință de cauză pentru vizionarea sau nu a unui asemenea program.

În aceste condiții, radiodifuzorul nu și-a îndeplinit obligația de a asigura o protecție reală a minorilor, deoarece difuzarea filmului cu un astfel de conținut trebuia făcută cu responsabilitate și cu respectarea cerințelor legale, menite să protejeze această categorie de public. În acest scop, legiuitorul a prevăzut că difuzarea unor programe care, prin conținutul lor, pot afecta dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor se face numai dacă, prin alegerea intervalului orar de difuzare, aceștia nu au acces la vizionarea lor.

Membrii Consiliului apreciază că radiodifuzorii au obligația ca, atunci când aleg să difuzeze un program, să țină cont de criteriile de clasificare prevăzute expres de Codul audiovizualului, astfel încât copiii aflați la vârste la care nu au încă suficient discernământ și nu dețin destule informații și cunoștințe, să nu considere că un comportament și un limbaj licențios pot reprezenta un model firesc de viață.

Având în vedere nevoia de protecție și de îngrijire specială a copiilor, generată de lipsa acestora de maturitate fizică și intelectuală, Consiliul, în calitate sa de garant al interesului public, consideră că nerespectarea de către radiodifuzor a prevederilor legale în materia protecției copiilor este de natură să afecteze dezvoltarea fizică, mentală și morală a acestora.

Pentru aceste considerente, ținând cont de criteriile legale de individualizare a sancțiunii, prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, membrii Consiliului au propus sancționarea radiodifuzorului cu somație publică.

Supusă la vot, propunerea de sancționare a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului.

În temeiul art. 90 alin. (1), lit. g) și alin. (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul S.C. PRO TV S.R.L., titularul licenței audiovizuale nr. S-TV 46.10/12.06.2003 și al deciziei de autorizare nr. 512.1-10/03.04.2007 pentru

postul de televiziune PRO X, se sancționează cu somație publică de intrare în legalitate pentru încălcarea prevederilor art. 39 alin. (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3. Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările, radiodifuzorul S.C. PRO TV S.R.L. are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principala emisiune de știri, pe postul PRO X, următorul text:

„Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat postul de televiziune PRO X cu somație publică, deoarece, în data de 29.09.2018 a difuzat două episoade din serialul „1000 de întâmplări mortale”, fără a ține cont de genul acestuia și de conținutul violent al imaginilor prezentate, putând astfel prejudicia dezvoltarea mentală și morală a minorilor, ceea ce contravine prevederilor art. 39 din Legea audiovizualului”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

VICEPREȘEDINTE INTERIMAR
MARIA MONICA GUBERNAT

Întocmit, Serviciul juridic și reglementări,
Șef serviciu Ciobanu Dumitru